

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

พืชอาหาร ถือว่าเป็นส่วนประกอบในอาหารแทบทุกมื้อที่ประชาชนบริโภค นอกจากนี้จะหมายถึงพืชผักที่เป็นที่นิยมบริโภคโดยทั่วไปแล้ว ยังหมายรวมถึงธัญพืช ไม้ผล พืชสมุนไพรและผักพื้นบ้าน ซึ่งพืชอาหารที่ถือว่าเป็นอาหารหลักของประเทศไทย คือ ข้าว การบริโภคพืชอาหารที่สะอาดและปลอดภัยถือเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ประชาชนมีสุขภาพดี

พืชอาหารปลอดภัย คือ พืชอาหารที่ปราศจากสารพิษและไม่ก่อให้เกิดอันตรายแก่ผู้บริโภคทั้งในระยะสั้นและระยะยาว ปัจจุบันผู้บริโภคมีความตื่นตัวในการดูแลรักษาสุขภาพมากขึ้น ดังจะเห็นได้จากการที่ทุกประเทศได้กำหนดมาตรฐานและกฎระเบียบด้านอาหารปลอดภัยเพื่อปกป้องชีวิตและสุขภาพของผู้บริโภค โดยอ้างอิงจากมาตรฐานด้านสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช (The Application of Sanitary and Phytosanitary Measures : SPS) เพื่อควบคุมสินค้าเกษตรและอาหารให้ปลอดภัยจากการปนเปื้อนของสารเคมี จุลินทรีย์และศัตรูพืช ประเทศไทยได้กำหนดการจัดตั้งค่ามาตรฐานสารพิษตกค้างในพืชผลเกษตร โดยความร่วมมือจากหลายหน่วยงาน เช่น สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ(สกอช) และสำนักวิจัยพัฒนาปัจจัยการผลิตทางการเกษตร กรมวิชาการเกษตร ทั้งนี้เนื่องจากอันตรายต่าง ๆ จากการปนเปื้อนของสารเคมี จุลินทรีย์ และศัตรูพืช ทำให้เกิดผลกระทบโดยตรงต่อผู้บริโภค เป็นสาเหตุให้เกิดความสูญเสียทางเศรษฐกิจ ส่งผลต่อการพัฒนาศักยภาพในทุกด้านของผู้บริโภค

ตารางที่ 1.1 อัตราการป่วยและอัตราการตายจากโรคพิษจากสารกำจัดศัตรูพืช (Pesticide Poisoning)
ระหว่าง พ.ศ. 2549 – 2554

(ต่อแสนคน)

ปี พ.ศ.	จำนวนผู้ป่วย	จำนวนผู้ตาย	อัตราการป่วย	อัตราการตาย
2549	1,251	0	2.00	0.00
2550	1,452	0	2.31	0.00
2551	1,705	2	2.70	0.00
2552	1,691	0	2.66	0.00
2553	2,158	0	3.39	0.00
2554	2,046	2	3.20	0.00

ที่มา : กองระบาดวิทยา กระทรวงสาธารณสุข (กรกฎาคม 2555)

การใช้สารกำจัดศัตรูพืชส่งผลกระทบต่อสุขภาพ เห็นได้จากในปี พ.ศ. 2549 – 2554 ประชากรไทยจำนวนไม่น้อยที่ได้รับผลกระทบจากสารกำจัดศัตรูพืชดังตารางที่ 1.1 ผู้บริโภคและเกษตรกรควรเข้าใจและตระหนักถึงอันตรายจากสารกำจัดศัตรูพืช โดยเกษตรกรควรหลีกเลี่ยงการใช้สารกำจัดศัตรูพืชหรือใช้อย่างถูกวิธี และในขณะเดียวกันผู้บริโภคควรเลือกบริโภคพืชอาหารที่ปลอดภัยเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีของประชากร

จังหวัดเชียงใหม่เป็นเมืองท่องเที่ยวและเมืองเกษตรกรรม เป็นจังหวัดที่มีลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ราบลุ่มน้ำและที่ราบเชิงเขาล้อมรอบด้วยภูเขา และเป็นแหล่งต้นน้ำสำคัญหลายสาย ได้แก่ ที่ราบลุ่ม น้ำปิง ลุ่มน้ำฝาง และลุ่มน้ำแม่จัด ซึ่งมีความอุดมสมบูรณ์ เหมาะสมแก่การปลูกพืชผักเป็นอาหารโดยเฉพาะผักเมืองหนาว ซึ่งสามารถผลิตได้ทั้งปีจากจำนวนพื้นที่ 12,566,911 ไร่ มีพื้นที่ทำการเกษตรประมาณ 1,835,425 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 14.6% ของพื้นที่ทั้งหมด มีผลผลิตพืชอาหารประมาณ 1,149,674.01 ตันต่อปี เฉลี่ย 3,149.79 ตันต่อวัน ข้อมูลจากการสำรวจบ่งบอกว่า มีผลผลิตที่มีการรับรองความปลอดภัยเพียง 4.1% หรือเพียง 47,136.63 ตันต่อปี และผลผลิตพืชอาหารของทั้งจังหวัดเชียงใหม่ ที่เหลืออีกจำนวน 95.9% เป็นผลผลิตเกษตรที่ไม่แน่ใจในความปลอดภัยหรือเกษตรเสี่ยงตาย จำนวน 1,102,537.37 ตันต่อปี ซึ่งเป็นสถานการณ์ที่น่าเป็นห่วงถึงอนาคตของ "ความมั่นคง ด้านความปลอดภัยของอาหารในจังหวัดเชียงใหม่" (สำนักงานสาธารณสุขเชียงใหม่ ข้อมูลการผลิตพืชอาหารจังหวัดเชียงใหม่ 2554 หน้า 14)

ระบบเกษตรอินทรีย์ 0.1%	ระบบเกษตรปลอดสารพิษ 1%	ระบบเกษตรปลอดภัย 3%	ระบบเกษตรเสี่ยง (ตาย) 95.5%

ที่มา : แผนงานพืชอาหารเชียงใหม่ปลอดภัย พ.ศ. 2551 – พ.ศ. 2554

รูปที่ 1.1 ผลผลิตพืชอาหารระบบต่าง ๆ ในจังหวัดเชียงใหม่

จากรูปที่ 1.1 จะเห็นได้ว่า ผลผลิตพืชอาหารที่ได้รับการรับรองความปลอดภัย มี 3 ระบบ ได้แก่ 1)ระบบเกษตรปลอดภัย คือ การปลูกพืชอาหารโดยใช้สารเคมีในการเพาะปลูกและการกำจัดศัตรูพืชรวมทั้งวัชพืช แต่อยู่ในความควบคุมดูแล มีการตรวจสอบสารเคมีตกค้างในผลผลิต เมื่อไม่พบสารเคมีตกค้าง จึงนำไปบริโภคหรือจำหน่ายได้ 2) ระบบเกษตรปลอดสารพิษ คือ การเพาะปลูกพืชอาหารที่ใช้สารเคมีกลุ่มที่เป็นอาหารของดินพืช NPK (ไนโตรเจน ฟอสฟอรัส โพแทสเซียม) ในระยะเริ่มต้นของการเพาะ ดันกล้าเท่านั้น หลังจากนั้นจะไม่มีการใช้สารเคมีอีก ส่วนการกำจัดวัชพืชใช้ระบบเกษตรกรรม และ 3)ระบบเกษตรอินทรีย์ คือ การเพาะปลูกพืชอาหารที่ไม่ใช้สารเคมีในกระบวนการเพาะปลูกและกำจัดศัตรูพืช ใช้ระบบการปลูกผสมผสาน ปลูกพืชตามฤดูกาล ใช้ปุ๋ยคอกและปุ๋ยชีวภาพ

เมื่อเปรียบเทียบคุณค่าทางโภชนาการที่ผู้บริโภคได้รับจากการบริโภคพืชอาหารที่ปลูกโดยใช้สารเคมีจะมีคุณค่าทางโภชนาการในระดับที่ต่ำเมื่อเทียบกับพืชอาหารที่ปลูกโดยใช้สารพิษ ดังตารางที่ 1.2 เห็นได้ว่าการใช้สารเคมีในการเพาะปลูกพืชอาหารทำให้แร่ธาตุที่ได้รับจากการบริโภคพืชอาหารลดลงหรืออาจไม่ได้รับแร่ธาตุบางอย่างในพืชอาหารบางชนิด

ตารางที่ 1.2 ผลการเปรียบเทียบคุณค่าทางโภชนาการในพืชอาหาร

ชนิดผัก	วิธีปลูก	ชนิดแร่ธาตุ (ต่อผักแห้ง 100 กรัม)								
		ฟอสฟอรัส	แคลเซียม	แมกนีเซียม	โปแตสเซียม	โบรอน	แมงกานีส	เหล็ก	ทองแดง	โคบอลต์
ถั่ว	ไร้สารพิษ	0.36	40.5	60.0	99.7	73	60	227	69	0.26
	ใช้สารเคมี	0.22	15.5	14.8	27.1	10	2	10	3	0
กะหล่ำปลี	ไร้สารพิษ	0.38	60.0	43.6	148.3	42	13	94	48	0.15
	ใช้สารเคมี	0.18	17.5	15.6	53.7	7	2	20	0.4	0
ผักกาด	ไร้สารพิษ	0.43	71.0	49.3	176.5	37	169	516	60	0.19
	ใช้สารเคมี	0.28	16.0	13.1	53.7	6	1	9	3	0
มะเขือเทศ	ไร้สารพิษ	0.35	23.0	59.2	148.3	36	68	1,938	53	0.63
	ใช้สารเคมี	0.16	4.5	4.5	58.8	5	1	1	0	0
ปวยเล้ง	ไร้สารพิษ	0.52	96.0	203.9	257.0	88	117	1,584	32	0.52
	ใช้สารเคมี	0.27	47.5	46.9	84.6	12	1	19	0.5	0.20

ที่มา : วารสารอาหารเชียงใหม่ปลอดภัย ฉบับที่ 17 ธันวาคม 2553 – มกราคม 2554

สำนักงานเกษตรจังหวัดเชียงใหม่ ได้เล็งเห็นปัญหาการพึ่งพาสารเคมีในปริมาณที่มากเกินไป ความจำเป็นในผลผลิตทางการเกษตร นอกจากจะทำให้ต้นทุนการผลิตอาหารทางการเกษตรสูงขึ้นแล้ว ยังมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม สารพิษตกค้างในผลผลิตทำให้เกิดความไม่ปลอดภัยต่อผู้บริโภค จึงมีนโยบายให้จังหวัดเชียงใหม่เป็นเมืองแห่งสินค้าเกษตรปลอดภัย ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายอาหารเชียงใหม่ปลอดภัย (Food Safety Chiang Mai) ทั้งนี้ยังเป็นการส่งเสริมให้ประชาชนในจังหวัดมีสุขภาพที่ดีเพิ่มมากขึ้น ซึ่งการพัฒนาสินค้าเกษตรให้ปลอดภัยเป็นรากฐานที่สำคัญในการขับเคลื่อนให้อาหารเชียงใหม่ปลอดภัย เนื่องจากสินค้าเกษตรเป็นวัตถุดิบในการปรุงอาหารในทุกมื้อของประชาชน และจังหวัดเชียงใหม่ยังเป็นเมืองท่องเที่ยวติดอันดับที่ 24 เมืองน่าเที่ยวที่สุดในโลก(www.tripadvisor.com) ถือเป็นการส่งเสริมภาพลักษณ์ที่ดี สร้างความเชื่อมั่นแก่จังหวัดเชียงใหม่ในฐานะเมืองท่องเที่ยว ทำให้ผู้บริโภคและนักท่องเที่ยวที่เข้ามาในจังหวัดเชียงใหม่เกิดความมั่นใจใน “นโยบายอาหารเชียงใหม่ปลอดภัย”

จากสถานการณ์ข้างต้นจังหวัดเชียงใหม่ โดยสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเชียงใหม่ ได้จัดทำแผนงานพืชอาหารเชียงใหม่ปลอดภัย พ.ศ. 2551 - 2554 มีวิสัยทัศน์ คือ "เชียงใหม่นครแห่งพืชอาหารปลอดภัย" จากนโยบายอาหารเชียงใหม่ปลอดภัย ทำให้เกิดแรงผลักดันทางกระแสสังคมเกี่ยวกับการสนับสนุนให้เกิดพืชอาหารปลอดภัยในจังหวัดเชียงใหม่มากขึ้น จึงได้จัด "พิธีลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือการขับเคลื่อนให้อาหารจังหวัดเชียงใหม่ปลอดภัยในปี 2559" โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่เป็นประธานในการลงนามบันทึกข้อตกลง พร้อมมอบนโยบายอาหารปลอดภัยจังหวัดเชียงใหม่ปลอดภัย โดยมีหน่วยงานภาครัฐและเอกชน มหาวิทยาลัย ที่เป็นหน่วยงานร่วมขับเคลื่อนบันทึกข้อตกลงดังกล่าว (วารสารอาหารเชียงใหม่ปลอดภัย ฉบับ 18 พ.ศ. 2554 หน้า 2)

แหล่งเพาะปลูกพืชอาหารปลอดภัยในจังหวัดเชียงใหม่จะอยู่ในรูปแบบเครือข่ายเกษตรกร มีสมาชิกเกษตรกรทั้งหมด จำนวน 1,933 คน ปริมาณผลผลิต จำนวน 9,686.77 ตัน/ปี มีพื้นที่การผลิต 3,915.25 ไร่ โดยแยกเป็นระบบอินทรีย์ มีพื้นที่ จำนวน 801.3 ไร่ มีเกษตรกร 424 คน ระบบปลอดภัย มีพื้นที่จำนวน 1,373 ไร่ มีเกษตรกร 565 คน ระบบปลอดภัย มีพื้นที่จำนวน 1,742 ไร่ มีเกษตรกร 944 คน ครอบคลุม 14 อำเภอ ได้แก่ อำเภอแม่แตง อำเภอแม่ริม อำเภอแม่จาง อำเภอสะเมิง อำเภอดอยเต่า อำเภอพร้าว อำเภอดอยสะเก็ด อำเภอสันทราย อำเภอสันกำแพง อำเภอแม่ออน อำเภอสารภี อำเภอเมืองเชียงใหม่ อำเภอฮอด และอำเภอกัลยาณิวัฒนา แบ่งเป็นอำเภอต้นแบบ 2 แห่ง ได้แก่ อำเภอสารภี และอำเภอกัลยาณิวัฒนา (วารสารอาหารเชียงใหม่ปลอดภัย ฉบับที่ 18 ประจำเดือนสิงหาคม – กันยายน 2554 หน้า 9)

ปัจจุบันจังหวัดเชียงใหม่มีแหล่งจำหน่ายพืชอาหารปลอดภัยที่สำคัญ ๆ ทั้งสิ้น 15 แห่ง ดังตารางที่ 1.3 ซึ่งเป็นตลาดนัดพืชอาหารปลอดภัยที่เข้าร่วมโครงการพืชอาหารเชียงใหม่ปลอดภัยกับสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเชียงใหม่ โดยมีรูปแบบตลาดนัดเกษตรกร (Farmer Market) เป็นตลาดที่ผู้ผลิต คือ เกษตรกร ได้มีโอกาสจำหน่ายผลผลิตแก่ผู้บริโภคได้โดยตรง โดยที่ไม่ต้องผ่านพ่อค้าคนกลาง ซึ่งเป็นผลดีต่อเกษตรกรผู้ผลิตและผู้บริโภคที่ไม่ต้องแบกรับภาระส่วนต่างด้านราคาจากพ่อค้าคนกลาง นอกจากนี้ เกษตรกรผู้ผลิตและผู้บริโภคอาจมีการต่อรองราคา ลดแลก แจกแถม สอบถามวิธีการปลูกผักชนิดต่าง ๆ หรือบางครั้งผู้บริโภคอาจได้เลือกซื้อผักพื้นบ้านที่คนในเมืองอาจลืมเลือนไป ซึ่งรูปแบบลักษณะตลาดแบบนี้ ผู้บริโภคอาจไม่สามารถสัมผัสได้จากตลาดสดทั่วไป

ตารางที่ 1.3 ตลาดนัดแหล่งจำหน่ายพืชอาหารปลอดภัยในจังหวัดเชียงใหม่

ลำดับ	สถานที่	วัน เวลา จำหน่าย
1	ตลาดนัดเกษตรอินทรีย์ JJ Market	ทุกวันพุธและเสาร์ 05.00 - 12.00 น.
2	ตลาดนัด MCC คณะเกษตร มช.	ทุกวันพุธและเสาร์ 05.00 - 12.00 น.
3	ตลาดหนองหอย	ทุกวันจันทร์ พุธ และเสาร์ 06.00 - 16.00 น.
4	ตลาดสันป่าข่อย	ทุกวันจันทร์และวันศุกร์ 05.00 - 16.00 น.
5	ตลาดวโรรส (ภาคหลวง)	ทุกวันจันทร์และวันศุกร์ 06.00 - 12.00 น.
6	คณะทันตแพทย์ มช.	ทุกวันจันทร์ 07.00 - 12.00 น.
7	โรงพยาบาลประสาท เชียงใหม่	ทุกวันอังคาร 07.00 - 12.00 น.
8	ศูนย์อนามัยที่ 10	ทุกวันพุธ 07.00 - 12.00 น.
9	สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเชียงใหม่	ทุกวันศุกร์ 07.00 - 12.00 น.
10	โรงเรียนวัดเชียงยืน อำเภอเมือง	ทุกวันศุกร์ 13.00 - 17.00 น.
11	โรงพยาบาลนครพิงค์	ทุกวันจันทร์และวันศุกร์ 07.00 - 12.00 น.
12	โรงเรียนมงฟอร์ต แผนกมัธยม	ทุกวันศุกร์ 13.00 - 17.00 น.
13	โรงพยาบาลสันป่าตอง	ทุกวันจันทร์ 09.00 - 16.00 น.
14	ตลาดบ้านกิ้วแล	ทุกวันจันทร์ถึงวันศุกร์ 08.00 - 16.00 น.
15	ตลาดคาวบอย มหาวิทยาลัยแม่โจ้	ทุกวันพุธ 09.00 - 19.00 น.

ที่มา : วารสารอาหารเชียงใหม่ปลอดภัย ฉบับพิเศษ กันยายน 2554 – มกราคม 2555

“นโยบายอาหารปลอดภัยจังหวัดเชียงใหม่” ได้เริ่มขับเคลื่อนจากผลผลิตทางการเกษตร โดยเฉพาะพืชอาหาร เนื่องจากเชียงใหม่เป็นเมืองเกษตรกรรม โดยในปี 2554 – 2557 จังหวัดเชียงใหม่ได้ดำเนินการขับเคลื่อนพืชอาหารปลอดภัยในช่วงการขยายตลาดเครือข่ายให้ผู้บริโภคเข้าถึงผลผลิตพืชอาหารปลอดภัยเพิ่มขึ้น และจะประกาศให้จังหวัดเชียงใหม่เป็นจังหวัดแห่งพืชอาหารปลอดภัยในปี 2559 (แผนปฏิบัติการเชียงใหม่ปลอดภัย 2551 – 2554) ทั้งนี้เพื่อให้เกิดการขยายเครือข่ายการตลาดพืชอาหารเชียงใหม่ปลอดภัย ผู้บริโภคถือเป็นตัวแปรที่สำคัญถ้าผู้บริโภคเกิดความตระหนักถึงพิษ จากการบริโภคพืชอาหารที่ปนเปื้อนจากสารพิษ และมีพฤติกรรมกรเลือกซื้อพืชอาหารที่ปลอดภัย เพิ่มมากขึ้น ไม่นับสนุนผลผลิตพืชอาหารที่ไม่ปลอดภัยแล้ว เมื่อผู้ผลิตไม่สามารถจำหน่ายผลผลิตพืชอาหารไม่ปลอดภัยต่อผู้บริโภคได้ ก็จะหันมาปรับเปลี่ยนกระบวนการผลิตพืชอาหารที่ปลอดภัยต่อผู้บริโภคและเป็นที่ต้องการของตลาดต่อไป

แต่เนื่องจากลักษณะการจัดจำหน่ายอยู่ในรูปแบบของตลาดนัด ยังมีความจำกัดในเรื่องของวันเวลา มีเฉพาะในบางพื้นที่เท่านั้น โดยตลาดนัดพืชอาหารปลอดภัยส่วนใหญ่จะอยู่ในเขตอำเภอเมือง ทั้งนี้เนื่องจากวิถีชีวิตคนในเมืองด้วยสภาพความเป็นอยู่ และเป็นเมืองศูนย์กลางทางเศรษฐกิจของจังหวัด คนที่อาศัยอยู่ในเมืองส่วนใหญ่ไม่ทำการเกษตร ชีวิตประจำวันของคนในเมืองไม่ต้องอาศัยธรรมชาติมากเท่ากับคนในชนบท การไม่ต้องพึ่งธรรมชาติ ทำให้คนในเมืองมีวิถีชีวิตซึ่งถือกันว่าเจริญแล้ว คือ จะเลือกทำกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่หลากหลาย ตัวอย่างเช่น ทำการค้า ทำอุตสาหกรรม การก่อสร้างและให้บริการ ทำให้คนในเมืองจะมีพฤติกรรมกรเลือกซื้อสินค้าและบริการที่มากกว่าคนในเขตรอบนอก

ด้วยเหตุนี้ จึงเป็นประเด็นที่น่าสนใจที่ศึกษาถึงพฤติกรรมของผู้บริโภคในการเลือกซื้อพืชอาหารปลอดภัยในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ อีกทั้งยังศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกซื้อพืชอาหารปลอดภัยของผู้บริโภค รวมถึงความพึงพอใจในการเลือกซื้อพืชอาหารปลอดภัยของผู้บริโภค เพื่อขยายฐานผู้บริโภคให้ตระหนักถึงความปลอดภัยจากการบริโภคพืชอาหารปลอดภัย และเป็นข้อมูลในการขยายตลาดให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภค ซึ่งจะส่งผลให้ “นโยบายอาหารเชียงใหม่ปลอดภัย” ให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการเลือกซื้อพืชอาหารปลอดภัยของผู้บริโภคในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกซื้อพืชอาหารปลอดภัยของผู้บริโภคในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่
3. เพื่อศึกษาถึงความพึงพอใจในการเลือกซื้อพืชอาหารปลอดภัยของผู้บริโภคในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

การศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการเลือกซื้อพืชอาหารปลอดภัยของผู้บริโภคในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ทำให้ทราบถึงพฤติกรรมของผู้บริโภคและปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกซื้อพืชอาหารปลอดภัยรวมถึงความพึงพอใจของผู้บริโภคในการเลือกซื้อพืชอาหารปลอดภัย ทั้งนี้ผลการศึกษาที่ได้จะสามารถใช้เป็นข้อมูลในการผลิตและจัดจำหน่ายพืชอาหารปลอดภัยให้ตรงกับความต้องการของผู้บริโภค และเป็นข้อมูลสนับสนุนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ส่งผลให้มีการขยายตลาดพืชอาหารปลอดภัย นับว่าเป็นสิ่งที่ดีและเกิดประโยชน์ต่อประชาชนในการเข้าถึงตลาดพืชอาหารปลอดภัยเพิ่มขึ้น ทำให้ผู้บริโภคมีสุขภาพดี ไม่มีสารเคมีตกค้างในร่างกาย และยังมีส่วนในการผลักดันให้ “นโยบายอาหารเชียงใหม่ปลอดภัย” ดำเนินไปตามวัตถุประสงค์

1.4 ขอบเขตการศึกษา

ในการศึกษาค้างนี้ จะศึกษาพฤติกรรมของผู้บริโภคในการเลือกซื้อพืชอาหารปลอดภัยในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ มีขอบเขตการศึกษา คือ ประชาชนทั่วไปในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ที่มาเลือกซื้อพืชอาหารปลอดภัยจากตลาดนัดพืชอาหารปลอดภัยที่เข้าร่วมโครงการพืชอาหารเชียงใหม่ปลอดภัยกับสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเชียงใหม่ เฉพาะตลาดที่มีขนาดใหญ่และเปิดสม่ำเสมอเป็นจำนวน 10 แห่ง ได้แก่ ตลาดนัดเกษตรอินทรีย์ (JJ Market) ตลาดนัด MCC ตลาดหนองหอย ตลาดสันป่าข่อย ตลาดวโรรส คณะทันตแพทย มข. โรงพยาบาลประสาทเชียงใหม่ ศูนย์อนามัยที่ 10 สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเชียงใหม่ และโรงเรียนวัดเชียงยืน โดยทำการเลือกตัวอย่างแบบบังเอิญ จำนวน 400 ตัวอย่าง รวบรวมข้อมูลในช่วงเดือนมิถุนายน – กรกฎาคม 2555

1.5 นิยามศัพท์

พฤติกรรมของผู้บริโภค หมายถึง กระบวนการแสดงออกของคนรวมถึงแรงจูงใจของผู้บริโภคที่เกี่ยวข้องกับการค้นหา ตัดสินใจซื้อ เป็นการศึกษาพฤติกรรมการซื้อและกระบวนการตัดสินใจซื้อสินค้า

พืชอาหารปลอดภัย หมายถึง พืชที่ใช้เป็นอาหารในการบริโภคของมนุษย์ ได้รับมาตรฐานรับรอง "พืชอาหารเชียงใหม่ปลอดภัย" โดยผลิตในระบบเกษตรอินทรีย์ ระบบเกษตรปลอดสารพิษ และระบบเกษตรปลอดภัย โดยแบ่งตามลักษณะการใช้ประโยชน์ของพืช แบ่งได้เป็น 4 กลุ่ม คือ

- 1) กลุ่มพืชผัก
- 2) กลุ่มธัญพืช
- 3) กลุ่มไม้ผล
- และ 4) กลุ่มพืชสมุนไพร/ผักพื้นบ้าน

ผู้บริโภค หมายถึง ผู้ที่มีความต้องการซื้อพืชอาหารปลอดภัย ตั้งใจที่จะซื้อและตัดสินใจซื้อ